

Lisa 1. Tehniline kirjeldus

Riigihange: „Võlanõustamise sissejuhatav koolitus teenust korraldavatele sotsiaaltöötajatele”

Mõisted ja taustainfo

1.1 Mõisted

Sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHS) § 44 alusel on võlanõustamisteenus kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme.

Võlanõustamisteenuse raames loetakse võlgnevuseks olukorda, kus isikule on esitatud nõue täita võlaõiguslikust suhtest või seadusest tulenev sissenõutavaks muutunud rahaline kohustus, mida isik ei ole võimeline iseseisvalt täitma. Võlanõustamisteenus hõlmab isiku nõustamist, juhendamist ja edasiste võlgade tekkimise ennetamist.

Sotsiaalhoolekande seadus kehtestab nõuded vahetult teenust osutavale isikule ehk võlanõustajale: teenust vahetult osutav isik peab vastama ühele järgmistest ettevalmistusnõuetest:

- 1) isikul on kutseseaduse alusel antud võlanõustaja kutse;
- 2) isikul on riiklikult tunnustatud kõrgharidus ja läbitud võlanõustaja täienduskoolitus.

Sotsiaaltöötaja on erialase ettevalmistusega kõrgharidusega võtmeisik, kes juhtumikorralduse meetoditega juhatab abivajaja õige teenuseni. Valla- või linnavalitsuse sotsiaaltöötaja on pädev abivajadust tuvastama kui ka kohast abimeedet otsustama.

1.2 Taustainfo

Võlanõustamisteenus on suunatud üksikisikutele, peredele ja leibkondadele, kellel on tekkinud või tekkimas võlgnevus ning kes iseseisvalt ei ole võimelised võlgasid reguleerima või võlgadest vabanema. Võlanõustamise eesmärgiks on nõustada, kuidas võlgadega seaduslikult toime tulla ning ennetada ja leevendada võlgade tagajärjel tekkivaid muid sotsiaal-, majanduslikke ja tervislikke probleeme, toetada inimest tööotsimisel ja aktiivsetes tööturumeetmetes osalemist takistavate olemasolevate võlaprobleemide lahendamisel. Ühtlasi on teenuse eesmärk ennetustöö ehk inimese toimetulekuvõime tugevdamise kaudu uute võlgade tekkimise vältimine. Selleks aidatakse inimesel teadvustada ülemäärase võlgnevuse põhjuseid ja tagajärgi ning õpetatakse teda tulevikus säilitama tasakaalu tulude ja kulude vahel ning uusi võlgnevusi vältima.

Justiitsministeeriumist saadud andmete põhjal oli 2018 aastal täitemenetluses kokku 501 357 täiteasja ja võlgnike kokku 144 567¹ ning 80% võlgnikest oli mitu võlausaldajat. Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kantsleri Kristi Hundi sõnul vajab 80% võlgnikest

---

¹ <https://www.oiguskantsler.ee/et/iguskantsleri-nounikud-helen-kranich-ja-angelika-sarapuu-volgniku-ja-volausaldaja-vastanduvate>

võlgadest vabanemiseks nõustamist ja õigusabi ning nõustamise peamiseks fookuseks on võlgnevused ning nendega seotud õiguslikud probleemid.² S-veebi 2018. a aruande põhjal korraldati 79-st kohalikest omavalitsusest 30-s võlanõustamisteenust ning teenust osutati 1873 inimesele. Andmetest võib järeldada, et võlanõustamist vajavaid inimesi on palju aga kohalike omavalitsuse kaudu ei jõuta nõustamisele.

Koolituse eesmärgiks on tõsta sotsiaaltöötajate teadlikkust, et nad märkaksid, aitaksid ja suunaksid abivajajaid võlanõustamisteenusele. Kavandatavad täienduskoolitused aitavad suurendada sotsiaaltöötajate teadmisi võlanõustamisteenuse eesmärgi ja tegevuste osas, hinnata teenuse vajadust ja tulemuslikkust ning aitavad sotsiaaltöötajatel viia oma teadmised-oskused kooskõlla majandus- ja õiguskeskkonnas toimunud muutustega.

Koolitus viiakse läbi ESF „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ punkti 2.4.4. "Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande alane nõustamine elanikkonna abistamiseks“ projekti „Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine ning koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ raames.

Täiendkoolitused on mõeldud kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatele, kes igapäevalt oma töös tegelevad toimetulekuraskustega ja võlaprobleemidega inimestega. Koolitus on osalejatele tasuta.

2. Teenuse üldtingimused

- 2.1 Hangitav teenus on koolituse sisuline ettevalmistamine (sh õppematerjalide koostamine) ja läbiviimine.
- 2.2 Koolitusgrupi suurus on kuni 20 inimest (koolitusele registreerunute arv minimaalselt 16).
- 2.3 Koolitused toimuvad üle Eesti vähemalt neljas erinevas piirkonnas (põhi, lõuna, ida ja lää). Kokku 5 koolitusgruppi regionaalse kattuvusega.
- 2.4 Koolitusruumide otsimist ja rendile võtmist, teavitust, koolitusgruppide komplekteerimist ja toitlustamist korraldab hankija.
- 2.5 Koolitused viiakse läbi oktoober 2020 – november 2020.
- 2.6 Ühe koolituse õppemaht: 6-7 akadeemilist tundi
- 2.7 Koolitused toimuvad tööpäevadel.
- 2.8 Valmisolek veebipõhise koolituse läbiviimiseks.

3. Teenuse kirjeldus

3.1 Koolituste sisuline ettevalmistamine ja korraldamine sh õppekava ja materjalide koostamine

3.1.1 Teenuse pakkuja valmistab ette ja viib läbi koolitused täiskasvanute koolituse põhimõtteid arvestades, koostades ja võttes aluseks õppekava, mis on terviklik ja

---

² <https://kpkoda.ee/presidenti-tunnustus-kohtutaituri-toole-noortega/>

metoodiliselt põhjendatud, mitmekesine ning võimaldab saavutada kõik seatud õpiväljundid.

- 3.1.2 Teenuse pakkuja koostab koolituse päevakava (sh koolitatavad teemad ja nende ajalised mahud, koolitajad).
  - 3.1.3 Koolituste planeerimisel tuleb arvestada sellega, et koolituspäeva kestvus on üks päev ning päeva maht on 6-7 akadeemilist tundi (siin sees ei ole arvestatud pausidele planeeritavat aega);
  - 3.1.4 Teenuse pakkuja tagab õppematerjalid koolitujatele ja hankijale. Õppematerjalid peavad olema eestikeelsed ja sisaldama koolituse eesmärgile ja õpiväljunditele vastavaid teemasid, soovituslikud õppematerjalid võivad olla võõrkeelsed.
  - 3.1.5 Teenuse pakkuja väljastab kõikidele koolitusel osalejatele vastava tõendi/tunnistuse koolituse läbimise kohta.
- 3.2 Teenuse tehniline korraldus
- 3.2.1 Teenuse pakkuja koostab koolituspäevade planeeritava ajakava. Täpne ajakava ja toimumiskohad lepatakse kokku koos hankijaga.
  - 3.2.2 Teenuse pakkuja kirjeldab, kuidas viiakse vajadusel läbi veebipõhine koolitus ja pakub välja tehnilise lahenduse.

4. Teenuse maht ja koolituse õpiväljundid

- 4.1 Teenuse mahud on määratud, eesmärgid ja koolituse läbinud sotsiaalala ametniku minimaalsed saavutatavad õpiväljundid on kirjeldatud punktides 4.2 – 4.4. Pakkuja peab õppekavas järgima õpiväljundeid ja koolituse mahtu.
- 4.2 Koolitus: „Võlanõustamise sissejuhatav koolitus teenust korraldavatele sotsiaaltöötajatele” Eesmärk on tõsta sotsiaaltöötajate teadlikkust, et nad oskaksid märgata ja suunata abivajajaid teenusele. Täienduskoolitused aitavad suurendada sotsiaaltöötajate kompetentsi võlanõustamise teemadega seotud küsimustes ja aitavad sotsiaaltöötajatel viia oma teadmised-oskused kooskõlla majandus- ja õiguskeskkonnas toimunud muutustega.

Koolituse läbinud sotsiaaltöõspetsialist:

- oskab hinnata abivajadust ja märgata võlanõustamisteenuse vajalikkust;
- teab, millele tuleb abivajaduse hindamisel rohkem tähelepanu pöörata;
- oskab arvestada klientide võimaluste ja abivajaduse ulatusega;
- oskab määrata kindlaks juhtumi võlanõustamise seisukohast;
- oskab sihtrühmale tutvustada finantskirjaoskuse sisu ja põhimõtteid;
- oskab teha esmase ülevaate võlakohustustest ja teab, kust leida võlanõuete kohta infot;
- oskab juhendada pere eelarve koostamisel ja oskab selgitada kulude kokkuhoiu võimalusi;
- oskab motiveerida klienti võlgnevusest tekkinud olukorraga tegelema;
- teab, kuidas kulgeb rahalise nõude teekond;

- teab õigusaktidest tulenevaid kliendi õigusi ja kohustusi;
- teab, mis on täitedokumendid, maksekäsu kiirmenetlus ja mis nende korral teha, mille puhul on väga kiirelt vaja tegutseda;
- teab üldiseid põhimõtteid täitemenetluses;
- teab, mis on kohtutäituri roll, mida ja miks ta teeb, kelle huvides, millest lähtudes jne;
- teab, mis on eraisiku pankrot, kohustustest vabastamise menetlus, inkasso jm.